

Nelly Yakimova

(Sofia, Sofia University *St. Kliment Ohridski*, Department of British and American Studies)

The New English-Bulgarian Dictionary

Maya Pencheva, Alexandra Bagasheva. English-Bulgarian Dictionary. Nauka i izkustvo Publishing House, Sofia, 2013, 917 p.

Abstract: The recently published New English-Bulgarian Dictionary is the most complete edition of its kind to be found on the Bulgarian market. The Dictionary covers the new lexemes which had entered into the English language by mid 2010, while also reflecting the changes in everyday lexis and specific words, expressions, and terms which can be related to the changes in the public, scientific and cultural life. At the same time, the Dictionary accounts for the wealth of words and expressions which are characteristic of British and American life and reflect nationally-specific concepts.

Нели Якимова

(СУ "Св. Кл. Охридски", Катедра Англицистика и американистика)

Новият английско-български речник, Майя Пенчева, Александра Багашева, Изд. „Наука и изкуство“, 2013, 917 с.

Появилият се нов Английско-български речник е най-пълният от съществуващите днес на българския пазар. Той съдържа новите думи, влезли в английския език до средата на 2010 г., отразява промените в ежедневната лексика, специфични думи, изрази и термини, свързани с промените в обществения, научния и културния живот. В същото време са запазени думите и изразите, които са характерни за британската и американската действителност, и отразяват специфични национални понятия.

Всяка речникова статия съдържа подробна схема на значенията и информация за граматичните форми, синтактичните структури, съчетаемост, жанрови особености, устойчиви съчетания и пр. Стремежът е да се представи такава пълна характеристика на думата, която да позволи не само тя да бъде разбрана в даден контекст, но и да се употребява правилно от ползващия Речника в разнообразни комуникативни ситуации.

Правописът следва британския вариант на английския език. Транскрипцията е фонемна и следва системата на Международната фонетична асоциация (IPA). Когато в британския и американския вариант на английския език има различни произношения на една лексикална единица, те са дадени в транскрипцията.

Структурата и съдържанието на Речника позволяват той да се използва от хора с различно ниво на владеене на английски език и с различни интереси. Читатели с висока степен на владеене на английски, преводачи и др. ще намерят в него думи и фрази от всички регистри на езика и от двата национални варианта, от разнообразни области на живота, природата, науката, политиката и изкуствата. Специално за такива читатели са обособени 30 тематични приложения. Те съдържат ценна, рядка и тясно специализирана информация, която ще бъде много полезна за ползващите този речник и е направена лесно достъпна чрез обособяването ѝ в съответните области.

Изложеното дотук е коментар на тема „как да ползваме Речника”. Но ми се ще да кажа няколко думи за общите принципи, които са поставени в основата на този речник, защото те определят типа лексикографска информация за думата и начините на представянето ѝ в речниковата статия.

Първият принцип е синтезът на науката за езика с културата. Това внася енциклопедични и етнокултурни знания. Най-новите речници на английския език (едноезични и двуезични) имат тази характерна особеност - нарастване на енциклопедичността на информацията. Общата цел е да се разшири съществено арсеналът от „лексикографски услуги” и да се осигури по-голямо удобство при ползването на Речника.

Вторият принцип е превръщането на речника от справочник в активен инструмент. Направен е опит да се преодолее разрывът между речниковото и граматичното описание. Идеята е да се създаде интегрално описание.

Разбира се, всеки речник е моментна снимка на вечно изменящия се език. Как тогава да се направи така, че тази снимка да не дава изкривена представа за

действителността? Авторите са се стремили да постигнат това чрез въвеждане на третия принцип на център и няколко равнища на все по-отдалечаваща се периферия. На скалата на езиковото пространство се разполагат езикови подсистеми като диалекти, жаргон, професионални езици и пр. На скалата на езиковото време се разполагат архаизми, историзми, старинни думи и пр. Третата скала е тази на стилистичната маркираност.

Посочените принципи на организация на Речника и характерът на включената информация съответстват на принципите приложени в излезлия по-рано БЪЛГАРСКО-АНГЛИЙСКИ РЕЧНИК от същите автори - Майя Пенчева, Александра Багашева. Така двата речника отразяват една и съща философия на изграждане на двуезичния речник, независимо в каква посока. Може да се каже, че авторите предлагат своя съвременна концепция за съдържание и структура на речник. В някои отношения те следват модела и принципите, разработени в лексикографската теория на Ю. Апресян.